

УДК 7.012:687

DOI <https://doi.org/10.32782/2415-8151.2025.37.43>

АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ КРЕАТИВНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ОДЯГУ В КОЛЕКЦІЯХ СУЧАСНИХ ДИЗАЙНЕРІВ

Сербін Олегослав Ігорович¹, Пашкевич Калина Лівіанівна²

¹ аспірант кафедри мистецтва та дизайну костюма,
Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна,
e-mail: olegoslav15@gmail.com, orcid: 0000-0003-2326-3578

² доктор технічних наук, професор, декан факультету дизайну,
Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна,
e-mail: kalina.pashkevich@gmail.com, orcid 0000-0001-6760-3728

Анотація. Мета. Мета статті – дослідити прийоми та засоби моделювання, які використовують дизайнери всесвітньо відомих будинків мод під час проектування сезонних колекцій одягу; з'ясувати, як конструктори поєднують різні прийоми моделювання під час розроблення нових моделей одягу.

Методологія. Використано системний підхід і загальнонаукові методи аналізу в роботі з об'єктами дослідження, серед них: художньо-композиційний і візуально-аналітичний методи, метод трактування, методи відбору й аналізу, порівняльний метод і систематизація отриманих результатів.

Результати. Проаналізовано колекції одягу весняно-літнього сезону 2025 року, продемонстровані дизайнерами всесвітньовідомих будинків мод і брендів під час тижня моди в Парижі. Проаналізовано колекції, моделі в яких спроектовані з використанням прийомів і засобів конструктивного, креативного моделювання та формоутворення одягу. На основі комплексного аналізу моделей колекцій, їхньої об'ємної та силуетної форми, пропорційного та композиційного рішення, інших характеристик виокремлено прийоми та засоби моделювання, з'ясовано принципи комбінування застосованих прийомів моделювання. У колекціях у частині моделей одягу прийоми конструктивного моделювання, як-от: маніпулювання виточками, побудова рельєфів і підрізів, розширення частин деталей та інші, чітко відокремлюються, створюють окремі модельні особливості одягу, в інших – вони є основою для застосування прийомів і методів креативного моделювання або стали складником, первинним етапом окремого прийому креативного моделювання. Визначено, що прийоми конструктивного та креативного моделювання тісно пов'язані один з одним, впливають на кінцевий результат, поєднуються, комбінуються, утворюють нові форми, конструкції тощо.

Наукова новизна полягає у визначенні прийомів і засобів конструктивного та креативного моделювання в моделях колекцій від усесвітньовідомих будинків мод і брендів, що дає можливість встановити сучасні тенденції в моделюванні та формоутворенні одягу.

Практична значущість. Отримані результати дослідження можуть бути використані для подальших досліджень сучасних методів і прийомів моделювання та формоутворення одягу; застосовуватись дизайнерами одягу під час розроблення нових колекцій одягу; можуть бути інтегрованими як теоретичний і практичний матеріал у навчальних програмах закладів освіти з підготовки дизайнерів одягу та модельєрів-конструкторів.

Ключові слова: конструювання та моделювання одягу, формоутворення одягу, прийоми моделювання, дизайн одягу, бренд одягу, мода, стиль, крій, будинок моди, фешн-індустрія.

ВСТУП

Модельне розмаїття в одязі можливе завдяки застосуванню методів і прийомів його моделювання. Нині відомі, окрім класичного конструктивного моделювання, ще й методи креативного моделювання одягу. Упровадження цих методів у процес проектування нових моделей одягу дає можливість створювати нові силуети, пропорційні рішення в одязі, його нову об'ємну форму й інше. Сучасні тенденції в дизайні одягу спонукають до нових рішень у його формоутворенні – до синтезу методів і прийомів конструктивного та креативного моделювання одягу.

Конструктивне моделювання одягу характеризується такими прийомами, процесами та маніпуляціями, як: перенесення виточок, побудова різноманітних членувань і підрізів, рельєфів, розширення ділянок деталей для формування складок, зборок, защипів тощо. На основі конструктивного моделювання креативне моделювання ускладнює трансформацію виробу, дозволяє створювати нові форми, досягати нових художньо-естетичних рішень в одязі шляхом перетворення цілих деталей одягу або їхніх частин, об'єднання кількох деталей в одну, інтеграції геометричних форм у конструкцію одягу й інших прийомів. Отже, креативне моделювання неможливе без існування конструктивного, яке є його вихідною базою та основним інструментом для виконання моделювання нового виробу відповідно до творчих ідей дизайнера. Під час тижнів моди дизайнери всесвітньовідомих будинків мод і брендів демонструють усе більше виробів, для проектування яких застосовано прийоми та методи креативного моделювання одягу, як-от трансформація рукава, геометричні форми в конструкції одягу, ґвинтовий крій, складне драпірування та членування одягу, використання принципів оригамі в одязі й інші.

Оскільки мода та формоутворення одягу розвиваються швидше, ніж їх встигають дослідити, вивчити, науково описати й обґрунтувати, дана тема є актуальною та не досить висвітленою і проаналізованою науковцями, має низку аспектів, які потребують досліджень; тому сучасні прийоми та засоби конструктивного та креативного моделювання та формоутворення виробів досліджено на прикладі сезонних колекцій від дизайнерів усесвітньовідомих будинків мод і брендів.

АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Стаття [1] присвячена аналізу форм одягу, створеного на засадах деконструктивізму. Установлено актуальні ознаки

деконструктивізму у формоутворенні сучасного дизайнерського одягу, до них віднесено: використання принципу асиметрії, створення динамічних, контрастних композицій; відхід від класичних правил конструювання; гіперболізацію як навмисне перебільшення масштабу окремих елементів або виробу загалом, інші. У статті наведено розподіл підходів у формоутворенні одягу на раціональні і ірраціональні підходи. На основі творчості сучасних дизайнерів проілюстровано й описано особливості прояву даних підходів у формоутворенні одягу прийомами деконструкції.

У своїй роботі [6] автори описали дизайн одягу, який ґрунтується на переробленні виробів методами деконструктивізму. Для реалізації творчого проекту було обрано творчість П. Пікассо та Ж. Дерріди як джерело натхнення. На основі аналізу творчості відомих митців і прийомів створення одягу шляхом переробки старого одягу та методу деконструктивізму було розроблено низку моделей сучасного одягу. Згідно з екологічним напрямом сучасного дизайну та раціональним використанням ресурсів і матеріалів, одяг було реалізовано у програмному забезпеченні CLO 3D.

Тема деконструктивізму в дизайні одягу також висвітлена у статті [5]. Деконструктивізм розглянуто як один із принципів переробки одягу, надання йому нового зовнішнього вигляду, створення з нього іншого виробу. Деконструкцію визначено як відмову від установленої естетики одягу, до якої звикли споживачі; як дослідження і створення нової форми для його нового естетичного вигляду. Як інноваційний прийом у дизайні одягу, до нього встановлено такі вимоги, як: творчість, інноваційність, свідоме створення нового й інші. У статті розглянуто приклади деконструктивізму у творчості відомих дизайнерів і будинків мод, які ефективно застосовують даний прийом у своїй творчості для передачі унікального бачення у формі, матеріалі та стилістичних рішеннях. На основі проведеного дослідження та власних творчих здібностей розроблено авторську колекцію сучасного одягу.

Аналіз деконструктивізму у творчості українських дизайнерів одягу представлено в роботі [16]. Описані притаманні українській моді панівні художньо-композиційні та виразні засоби, особливості їх відтворення у виробках та варіанти їх поєднання. Систематизовано основні прояви даного напрямку у творчості українських дизайнерів протягом 2010–2021 рр. У статті визначені та перелічені ознаки українського деконструктивізму, а саме: акцентування уваги на окремих елементах, використання принципу асиметрії

в будові одягу, навмисне перебільшення, відхід від класичних правил побудови одягу – переміщення елементів, їх заміна, удавана нелогічність та інші ознаки. Окрім характерних ознак, визначені кольорові рішення та способи оздоблення виробів, спроєктованих за принципом деконструктивізму.

Сучасні інновації у формоутворенні та моделюванні одягу проаналізовано на прикладі колекцій одягу всесвітньо відомого Будинку моди Iris van Herpen у статті [20]. Цей одяг є прикладом синергії різних матеріалів, способів формоутворень, ефективного використання 3D-друку та програмного забезпечення, спеціалізованого на генеративному моделюванні предметів. Визначено, що дизайн одягу, розроблений їхнім дизайнером, уподібнений до геометрії, тому всі властивості геометрії можуть інтегруватись у текстилі й одязі; геометрія – творчий інструмент у дизайні сучасного одягу, що в поєднанні із 3D-друком і новими матеріалами дає можливість створювати нові форми, силуети, пропорційні та композиційні рішення в одязі.

У статті [10] розглянуто традиційний крій корейських штанів за часів правління династії Чосон як приклад виробів унікального крою, які можна віднести до методів креативного формоутворення одягу та безвідходного його виробництва. Для аналізу вибрали три моделі традиційних штанів: штани сапок, штани пунчча та дан-сокгот. Також представлено сучасні моделі штанів нових силуетів з використанням особливостей будови проаналізованих моделей, по-новому застосовано традиційний крій для поточних потреб дизайну. Автором встановлено, що такий підхід позитивно впливає на зменшення виробничих відходів, робить процес виробництва більш екологічним і безпечним для природи.

Проєкт розроблення нових моделей сорочок з використанням креативного моделювання одягу, з урахуванням властивостей тканини й об'ємної форми виробів описано у статті [14]. Проаналізовано та представлено результати та роботи студентів. Кожна сорочка вирізняється унікальним силуетом і конструктивним устроєм; спільним у будові є лише форма вирізу горловини, центральна передня застібка – планка з обметаними петлями та ґудзиками, наявність манжетів. Окремо описано взаємозв'язок і вплив властивостей тканини та формоутворення виробів на їхній силует.

Японський метод креативного моделювання та формоутворення одягу Pattern Magic, розроблений Томоко Накамічі, який висвітлено в чотирьох однойменних книгах,

проаналізовано у праці [13]. Авторами експериментальним шляхом виділено головні принципи, що є основою даного методу. Досліджено 50 технік, розроблених Томоко Накамічі, у результаті чого сформовано головні принципи її методу. Техніки моделювання також перевірено на універсальність застосування в одязі таким чином, щоб бажаного ефекту можна було досягти не лише на тих ділянках одягу, які представлено у книгах. Принципи моделювання автори назвали додаванням тривимірних геометричних фігур, маніпулюванням виточками, створенням форми за допомогою розширень, розширенням двовимірних фігур швами.

У статті [17] описано експериментальні методи виготовлення лекал для виробів зі шкіри алігаторів. Метою дослідження було винайдення методу, за допомогою якого розкрюювалася б найбільша площа шкіри з максимальним використанням естетичного потенціалу даного матеріалу. Командою дизайнерів було розроблено п'ять видів дизайну з використанням різних методів виготовлення лекал. На основі дослідження сформульовано ключові вимоги до проєктування виробів зі шкіри алігаторів.

У статті [8] описано вплив використання креативного крою з мінімальними виробничими відходами (безвідходний метод крою одягу) на кінцевий дизайн виробу. Установлено, що процес виробництва одягу з використанням такого методу має бути трансформований з урахуванням особливостей даного методу, а також гнучкість процесу розроблення дизайну нової моделі та її конструкції. Проведено практичні експерименти, на основі яких визначено, що саме креативна будова виробу з конкретного матеріалу, спроєктована за безвідходним методом крою одягу, диктує майбутній дизайн виробу, а не навпаки, як уважалося раніше.

МЕТА

Метою роботи є дослідження прийомів і засобів моделювання одягу, які використано у проєктуванні моделей сезонних колекцій будинків мод і брендів. Для досягнення поставленої мети було вирішено такі завдання: проаналізувати колекції одягу будинків мод і брендів, представлених на тижні моди в Парижі; визначити прийоми та засоби моделювання, використані в розробленні моделей одягу; встановити вплив використаних методів на кінцевий результат.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

З історії костюма відомо, що предмети одягу на перших етапах свого розвитку

практично не відрізнялися один від одного, це були шкури тварин, а з винайденням ткацтва та його поступовим удосконаленням шкури були замінені на прямокутні відрізи тканин. Одяг був сталої форми, розмірів, пропорцій, змінюватись міг лише за способом фіксації на тілі та варіантами драпірування. Ситуація залишалась незмінною впродовж тривалого часу, доки не з'явилися перші прийоми у крої одягу. Із планомірним удосконаленням принципів крою з'являлись перші засоби та прийоми створення різних форм і силуетів в одязі. Прийоми та засоби формоутворення одягу поступово вдосконалювались і нагадували класичні прийоми конструктивного моделювання одягу. Пошиття одягу стало окремим ремеслом, що сприяло його швидшому розвитку. З'явилися перші варіанти підрізів і рельєфів в одязі, проектування виточок для надання прилеглості одягу й утворення необхідного об'єму на окремих ділянках деталей виробу, розширення деталей дозволяло закладати їх у складки та зборки, моделювати різні об'ємні форми одягу.

Подальший розвиток системи та прийомів формоутворення одягу відбувався у перших школах при майстернях, які навчали крою. Усі ці зміни та поступовий розвиток сформували базу загальних прийомів і засобів проектування одягу, методи його конструювання та моделювання. У сучасному вигляді вони відомі як прийоми та засоби конструктивного моделювання одягу, які ввібрали всі практично відпрацьовані прийоми роботи із тканиною та фігурою людини впродовж всієї еволюції процесу проектування одягу.

Наступний етап розвитку моделювання та формоутворення одягу припадає на поточний період часу, коли дизайнери створюють нові модельні рішення у своїх колекціях, ускладнюють конструктивний устрій одягу. Це стає можливим завдяки наявним методам конструктивного моделювання виробів, що стало основою для розвитку креативних методів моделювання та формоутворення одягу. Ці методи та прийоми використовуються модельєрами-конструкторами у креативних командах будинків мод і брендів, які втілюють у реальність усі ідеї та задуми креативного директора чи дизайнера.

Джонатан Андерсон, креативний директор Будинку моди Loewe, продемонстрував весняно-літню колекцію 2025 р. на тиждні моди в Парижі. У колекції представлено експерименти дизайнера не лише з матеріалами, а й із пропорціями виробів: є сукні зі зміщеним положенням природної лінії талії, плечові вироби з розширеними та подовженими

рукавами, розширені та подовжені спідниці, суконь та інші деталі, які разом змінюють силует і пропорцію виробу. Велику увагу привертають моделі, які мають внутрішні каркаси (рис. 1-а). Дизайнер переосмислив криноліни з моди попередніх епох, зробив їх безпечними для споживачів і невагомими, як і весь виріб з такою внутрішньою конструктивною опорою. Для деяких моделей спідниць, суконь і жакетів використані додаткові внутрішні каркаси, які утримують чітку бутафорну форму низу виробу або бортів жакета (рис. 1-а). Серед виробів колекції також виділяються моделі, для проектування яких використано методи креативного моделювання. Наприклад, для розроблення конструкції шкіряного жакета (рис. 1-а) використано засіб розширення ділянок деталей, який допоміг створити чітко напрямлені фалди на пілочках, створивши трапецієподібний силует жакета. Для моделювання деталей штанів зі шкіри (рис. 1-а) використано засоби розширення ділянок деталей, маніпулювання виточками та прийоми оригамі.

Креативний директор Будинку моди Victoria Beckham для створення колекції вибрала матеріали різних текстур і властивостей, завдяки чому кожна модель вирізняється силуетом, пропорційним співвідношенням деталей і моделі загалом, кількістю шарів матеріалів у виробі й іншими ознаками. У колекції можна виділити групу виробів, об'єднаних спільним модельно-конструктивним рішенням. До них увійшли топи та сукні різної довжини з тонкого напівпрозорого шифону із внутрішнім каркасом (китовим вусом), який утримує форму виробу та підкреслює кожне конструктивно-декоративне членування конструкції моделі (рис. 1-б). Для моделювання цих виробів використано метод трансформаційної реконструкції – засіб художньо-декоративного членування та техніки маніпулювання виточками й геометричної деконструкції.

Тенденція до багат шаровості також використана у весняно-літній колекції 2025 р. Будинку моди Issey Miyake. Чіткість силуету досягнуто шляхом правильно підібраних конструктивно-технологічних рішень і властивостей тканин. Для утворення м'якого нефіксованого драпірування на жіночому топі (рис. 2-а) використано прийом площинного драпірування м'якими фалдами та зборками. Драпірування в таких моделях фіксується лише по швах з'єднання з іншими деталями та має додаткову опору на внутрішню підкладкову (основну) деталь, яка відповідає проєктованій формі виробу. Прийом оригамі в моделях одягу (рис. 2-а)

Рис. 1. Моделі із креативним моделюванням у колекціях: а – Loewe Spring 2025 Ready-to-Wear Collection [11]; б – Victoria Beckham Spring 2025 Ready-to-Wear Collection [19]

Рис. 2. Креативне моделювання в моделях одягу з колекцій: а – Issey Miyake Spring 2025 Ready-to-Wear Collection [7]; б – Junya Watanabe Spring 2025 Ready-to-Wear Collection [9]

інтерпретовано у трансформації рукава, плечових швів, бічних швів штанів від комбінезона або складок на передній половині штанів. Ці ділянки оформлені як кут аркуша паперу, який загорнули в один бік. Цікаві та нові силуети одягу отримано шляхом введення геометричних фігур у конструктивну будову виробів. Напівпрозорий жакет (рис. 2-а) містить трикутник у будові рукава, у ділянці окату рукава та за лінією ліктя. Моделі прилеглого силуету із трансформацією рукава (рис. 2-а) характеризуються тим, що одна деталь виробу переходить в іншу з додатковим огортанням фігури людини, за збереження форми та положення частин виробу в динаміці. За допомогою пластичних і еластичних матеріалів дизайнер Сатоші Кондо створює нові силуети та

пропорційні співвідношення, які підкреслюють конструктивний устрій і силует моделей.

Під час тижня моди в Парижі була представлена урсуцled колекція жіночого одягу від БудинкумодіJunyaWatanabe. У колекції виділяється група плечових виробів, які вирізняються спільним підходом у моделюванні (рис. 2-б). Такі сукні спроектовано з використанням прийомів трансформаційної реконструкції, а саме: геометричної деконструкції виробу, гвинтового крою, трансформації рукава, введення геометричних форм у конструкцію виробу, інших. Уміле поєднання та використання таких прийомів дає можливість змодельовати виріб нової об'ємної форми, пропорційного співвідношення та силуету. Численні членування в сукнях підкреслено завдяки оптичним

властивостям тканей, які мають характерний блиск за згинання, змінам пластики тканини завдяки переплетенню в ній ниток, додатковому поліруванню поверхні або нанесенню спеціального покриття. Для підкреслення об'ємної форми суконь використано додатковий внутрішній каркас, як-от регілін або китовий вус, який утримує спроєктовану форму деталей і частин виробу.

У весняно-літній колекції одягу 2025 р. від бренду "Maitrepierre" продемонстровано стилізовані образи з відлунням минулих десятиліть. Конструктивний устрій виробів на перший погляд класичний, однак у колекції присутні моделі із креативним моделюванням. Наприклад, плечові вироби, (рис. 3-а) вирізняються модельним коміром, який вшито не лише в горловину виробу, а далі, у плечовий шов і середній зовнішній шов рукава, з м'яким згином на плечі. Прийом геометричної деконструкції будови виробу застосовано в моделюванні суконь та худі (рис. 3-а). У даному разі цей прийом поєднано із засобом декоративного збільшення деталей і прийомом моделювання оригамі. Модельну особливість цих виробів додатково виділено використанням матеріалів контрастних кольорів з високими пластичними властивостями. Прийом площинного драпірування деталей зі складками можна простежити в моделюванні деталей інших суконь (рис. 3-а). Ці моделі мають центр, з якого всі складки напрямляються в різні боки до конструктивних меж деталей. Сукні можуть мати додаткові підкладкові деталі, які фіксують положення центру всіх складок і задають правильну посадку драпірованої деталі на фігурі людини.

Весняно-літня колекція 2025 р. від Будинку моди Stella McCartney є заклик до захисту тварин і птахів. Вироби прикрашали

принти із зображеннями птахів, а також різні аксесуари. У колекції є багато моделей, для проєктування яких застосовано методи креативного моделювання та формотворення одягу. Модель топа (рис. 3-б) виділяється своєю об'ємною формою та будовою. Можна припустити, що вона складається із двох частин: першої – нижнього топа, з переду та спинки, другої – великої деталі-накидки у формі пончо, яке закладене по переду в густу зборку та складки. Подібне розташування складок простежується на деталях спідниць та сукні (рис. 3-б). Така форма та силует утворені методом драпірування прямокутного відріза матеріалу на фігурі або методом трансформаційної реконструкції з використанням прийомів оригамі, маніпулювання виточками та засобу локального розширення деталей. Подібним підходом у моделюванні спроєктовано топ з однієї передньої деталі, що укладається складками по горловині, перегинаючись через вузький комір, відтворює аналогічну протилежну частину переду (рис. 3-б). Легкі напівпрозорі шовкові сукні (рис. 3-б) виділяються своєю невагомістю та конструктивними особливостями. Переднє полотнище спідниці перегинається по низу та кріпиться у плечовій ділянці сукні, або огинає шию і далі кріпиться по лінії талії із протилежного боку. Ця деталь частково замінює рукав, полегшує конструкцію, підкреслює форму та силует сукні.

У весняно-літній колекції 2025 р. від дизайнерки бренду "Reverie by Caroline Nú" спроєктовано вироби, що мають внутрішній каркас із регіліну або китового вуса чи подібних матеріалів, які утримують та фіксують геометричну форму та силуетні лінії виробу (рис. 4-а). Незважаючи на внутрішній каркас, моделі візуально сприймаються невагомими, ніби розправлені вітрила.

Рис. 3. Моделі із креативним моделюванням із колекцій:

а – Maitrepierre Spring 2025 Ready-to-Wear Collection [12]; б – Stella McCartney Spring 2025 Ready-to-Wear Collection [18]

Такі моделі спідниць та суконь мають більш складне конструктивне рішення, адже вироби мають фрагменти чіткої геометричної форми. У розробленні лекал даних моделей використано прийоми геометричної деконструкції та інтеграції геометричних форм у конструкції виробу.

Ален Поль, креативний директор власного однойменного бренду, представив весняно-літню колекцію 2025 р., стилізувавши одяг для танцюристів, для їхніх занять та тренувань, під повсякденний одяг для своїх споживачів. Новий силует можна простежити в поясах виробів (рис. 4-б), які вирізняються своїм конструктивним асиметричним рішенням. Чоловічі штани та жіночі спідниці мають додаткове розширення по лівому боку, що змінює класичні пропорції виробів цієї асортиментної групи. Таке модельне рішення конструктивно може досягатись декількома способами. Один із них – використання прийому фрагментарного копіювання, оскільки ця частина виробу також має пояс, який є продовженням основного або окремо з'єднується з ним. Інший спосіб – додавання прямокутного клина по лівому бічному шву виробу, який утворює м'які фалди та провисання основного матеріалу.

Показ весняно-літньої колекції 2025 р. Будинку моди Alexander McQueen відбувся у містичній атмосфері, яка також передана в моделях колекції, їхніх силуетах, пропорціях, поєднанні тканин та матеріалів. Окрім емоційного складника, в одязі передавались фізичні відчуття. Наприклад, жакети та тренчі з костюмної тканини з направленими складками від

краю борта (рис. 4-в) передають суворість кліматичних умов [3]. Ефект скрученості борта та великої кількості складок, спрямованих у всіх напрямках по периметру деталі (рис. 4-в), виділяється із множини інших моделей складністю своєї будови. Таку модельну особливість зроблено за допомогою методу трансформаційної реконструкції, а саме: прийомом маніпулювання виточками, прийомом оригамі, а також засобом розширення ділянок деталей. Коміри блузок та сукні виділились на загальному фоні колекції не лише білим кольором у темному обрамленні жакетів, а й своєю нетиповою формою відлітної частини з подовженими гострими кутами (рис. 4-в), які, імовірно, мають складку по спинці, що утримує об'ємну форму та положення всього коміра.

Отже, прийоми та засоби креативного моделювання одягу є невід'ємними у проектуванні дизайнерського одягу. Завдяки їх використанню реалізація творчих ідей дизайнера відбувається більш точно та достовірно, речі, окрім високих естетичних властивостей, транслюють потужний заклик дизайнерів до закладеної у вироби теми через форми, об'єм, пропорції та інші конструктивні характеристики одягу. Такі моделі виробів набувають ще більшої цінності в суспільстві, несуть у соціум важливу інформацію та контексти, привертають увагу до важливих тем і подій у світі.

ВИСНОВКИ

У статті проаналізовано колекції одягу ready-to-wear весняно-літнього сезону 2025 р., які продемонстрували дизайнери світових будинків мод і брендів у Парижі під час

Рис. 4. Моделі виробів із креативним моделюванням у колекціях

а – Reverie by Caroline Hú Spring 2025 Ready-to-Wear Collection [15]; б – Alainpaul Spring 2025 Ready-to-Wear Collection [2]; в – Alexander McQueen Spring 2025 Ready-to-Wear Collection [4]

тижня моди. Установлено, що конструктивне рішення моделей у колекціях зазнає змін, ускладняється, змінюється об'ємна форма виробів, силуети, пропорції та інші характеристики. Такі зміни зумовлені сучасним підходом у моделюванні та формоутворенні одягу – креативним моделюванням.

Креативне моделювання та формоутворення одягу не може існувати окремо від конструктивного, оскільки основою для нього виступають прийоми та засоби класичного конструктивного моделювання, до яких належать: перенесення виточки в нове положення на деталі виробу, у лінію членування, у складки чи зборки; паралельне та/або конічне розширення/звуження деталей; розподіл конструктивної прибавки по основних ділянках виробу відповідно до ескіза моделі; сплюснення конструкції через розмоделювання виточок; зміна покрою рукава й інші. Ускладнення цих прийомів, зміна послідовності їх виконання у процесі моделювання, об'єднання кількох етапів моделювання або їх заміна на інші, комбінування різних прийомів в одному й інші підходи під час розроблення нових форм, силуетів і модельних особливостей виробів лежать в основі розроблення та експериментального відпрацювання нових методів, прийомів і засобів креативного моделювання одягу.

Отже, можна визначити провідні прийоми та засоби у креативному моделюванні та формоутворенні одягу, як-от: зміна будови та форми рукавів; відтворення геометричних форм у різних частинах і деталях одягу; використання внутрішніх полегшених каркасів для надання або зміни класичної форми краю борта, низу виробу або рукава, утримання нетипової форми деталей і частин одягу; об'єднання різних деталей одягу в одну складну деталь, яка на фігурі плавно переходить з однієї ділянки одягу в іншу; асиметричне додавання вставок у конструкцію виробу, які повторюють окрему частину деталі виробу й закладаються складками, зборками або вільно провисають фалдами; ґвинтовий крій моделей одягу або його частин чи деталей, інші.

Також установлено прийоми та засоби креативного моделювання, які найчастіше застосовувались у проектуванні колекцій, як-от: інтеграція геометричних форм у будову виробів і трансформація рукава, прийом оригамі та геометричної деконструкції, прийоми драпірування зі складками та зборками, ґвинтовий крій. Художньо-декоративне членування та розмоделювання основи, засоби розширення ділянок деталей, декоративне збільшення деталей і копіювання – засоби

креативного моделювання, які використовувались найчастіше.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Гасем А.М. Раціональні і ірраціональні аспекти формоутворення на засадах деконструктивізму в індустрії моди. *Art and design*. 2024. № 2 (26). С. 110–120. DOI: 10.30857/2617-0272.2024.2.11.
- [2] Alainpaul Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. URL: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/alainpaul/review/> (дата звернення: 19.03.2025).
- [3] Alexander McQueen Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. URL: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/alexander-mcqueen/review/> (дата звернення: 21.03.2025).
- [4] Alexander McQueen Spring Summer 2025. *Official site of Fashion House Alexander McQueen*. URL: <https://www.alexandermcqueen.com/en-gb/collections/ss25/runway> (дата звернення: 21.03.2025).
- [5] Avadanei M., Filip C., Ionescu I., Dulgheriu I., Ionesi D., Loghin E. The Principles of Deconstruction / Reconstruction for the Design of Sustainable Garments. *International Symposium "Technical Textiles – Present and Future"*. Edition 2021. P. 141–148. DOI: 10.2478/9788366675735.
- [6] Hwang H., Lee Y. Development of upcycle fashion design using Picasso's works and deconstructivism. *The Research Journal of the Costume Culture*. 2023. Vol. 31. № 6. P. 720–737. DOI: 10.29049/rjcc.2023.31.6.720.
- [7] Issey Miyake Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. URL: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/issey-miyake/review/> (дата звернення: 11.03.2025).
- [8] James A.M., Roberts B.M., Kuznia A. Transforming the sequential process of fashion production: where zero-waste pattern cutting takes the lead in creative design. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*. 2016. Vol. 9. № 2. P. 142–152. DOI: 10.1080/17543266.2016.1167253.
- [9] Junya Watanabe Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. URL: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/junya-watanabe/review/> (дата звернення: 11.03.2025).
- [10] Kim S., Kim H. Y. Creative exploration: zero-waste fashion design practices with traditional Korean clothing. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*. 2022. Vol. 16. № 2. P. 198–213. DOI: 10.1080/17543266.2022.2148293.
- [11] Loewe Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. URL: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/loewe/review/> (дата звернення: 03.03.2025).
- [12] Maitrepierre Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. URL: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/maitrepierre/review/> (дата звернення: 15.03.2025).
- [13] McKinney E., Stanley A.E., Plummer B., Thompson K., Rorah W. Tacit magic: understanding the principles behind Nakamichi's creative pattern cutting. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*. 2016. Vol. 9. № 2. P. 130–141. DOI: 10.1080/17543266.2016.1165740.

[14] Montgomery B., Henry G., Brotheridge A. The White Shirt Project (an exploration of the influence of geometrics and tactile knowledge in fashion pattern cutting). *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*. 2016. Vol. 9. № 2. P. 153–160. DOI: 10.1080/17543266.2016.1165741.

[15] Reverie by Caroline Hu Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. URL: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/caroline-hu/review/> (дата звернення: 19.03.2025).

[16] Shevchuk K. Deconstruction in Collections of Ukrainian Designers: Specific Characteristics and Ways of Interpretation. *Visnik Harkivs'koi derzavnoi akademii dizajnu i mistectv*. 2022. № 1. P. 39–47. DOI: 10.33625/visnik2022.01.039.

[17] Stannard C.R., Lansdell L., Lindrew S. Application of experimental patternmaking to increase utilisation and creative potential of American alligator leather. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*. 2024. Vol. 17. № 3. P. 420–429. DOI: 10.1080/17543266.2024.2329177.

[18] Stella McCartney Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. URL: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/stella-mccartney/review/> (дата звернення: 15.03.2025).

[19] Victoria Beckham Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *Official site of Fashion House Victoria Beckham*. URL: <https://www.victoriabeckham.com/pages/spring-summer-2025-discover-the-collection> (дата звернення: 03.03.2025).

[20] Zecchetto S., Lorenzi M., Mele G. Geometrical and Fashion, the Case of Iris van Herpen. *Faces of Geometry. Lecture Notes in Networks and Systems* / P. Magnaghi-Delfino, Mele, G., Norando, T. (eds.). 2021. Vol. 172. P. 179–192. DOI: 10.1007/978-3-030-63702-6_14.

REFERENCES

[1] Hasem, A.M. (2024). Ratsional'nita irratsional'ni aspekty formoutvorennia na zasadakh dekonstruktyvizmu v industrii mody [Rational and irrational aspects of formation on the basis of deconstructivism in the fashion industry]. *Art and Design*, 26 (2), 110–120. <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2024.2.11> [in Ukrainian].

[2] WWD. Alainpaul Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. Retrieved from: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/alainpaul/review/> (last accessed: 19.03.2025) [in English].

[3] WWD. Alexander McQueen Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. Retrieved from: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/alexander-mcqueen/review/> (last accessed: 21.03.2025) [in English].

[4] Alexander McQueen. Alexander McQueen Spring Summer 2025. *Alexander McQueen Official Website*. Retrieved from: <https://www.alexandermcqueen.com/en-gb/collections/ss25/runway> (last accessed: 21.03.2025) [in English].

[5] Avadanei, M., Filip, C., Ionescu, I., Dulgheriu, I., Ionesi, D. & Loghini, E. (2021). The Principles of Deconstruction / Reconstruction for the Design of Sustainable Garments. *International Symposium "Technical Textiles – Present and Future"*. Edition 2021 (pp. 141–148). Sciendo. 2021. <https://doi.org/10.2478/9788366675735> [in English].

[6] Hwang, H., & Lee, Y. (2023). Development of upcycle fashion design using Picasso's works and deconstructivism. *The Research Journal of the Costume Culture*, 31 (6), 720–737. <https://doi.org/10.29049/rjcc.2023.31.6.720> [in English].

[7] WWD. Issey Miyake Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. Retrieved from: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/issey-miyake/review/> (last accessed: 11.03.2025) [in English].

[8] James, A.M., Roberts, B.M., & Kuznia, A. (2016). Transforming the sequential process of fashion production: Where zero-waste pattern cutting takes the lead in creative design. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*, 9 (2), 142–152. <https://doi.org/10.1080/17543266.2016.1167253> [in English].

[9] WWD. Junya Watanabe Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. Retrieved from: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/junya-watanabe/review/> (last accessed: 11.03.2025) [in English].

[10] Kim, S., & Kim, H.Y. (2022). Creative exploration: Zero-waste fashion design practices with traditional Korean clothing. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*, 16 (2), 198–213. <https://doi.org/10.1080/17543266.2022.2148293> [in English].

[11] WWD. Loewe Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. Retrieved from: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/loewe/review/> (last accessed: 03.03.2025) [in English].

[12] WWD. Maitrepierre Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. Retrieved from: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/maitrepierre/review/> (last accessed: 15.03.2025) [in English].

[13] McKinney, E., Stanley, A.E., Plummer, B., Thompson, K., & Rorah, W. (2016). Tacit magic: Understanding the principles behind Nakamichi's creative pattern cutting. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*, 9 (2), 130–141. <https://doi.org/10.1080/17543266.2016.1165740> [in English].

[14] Montgomery, B., Henry, G., & Brotheridge, A. (2016). The White Shirt Project (An exploration of the influence of geometrics and tactile knowledge in fashion pattern cutting). *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*, 9 (2), 153–160. <https://doi.org/10.1080/17543266.2016.1165741> [in English].

[15] WWD. Reverie by Caroline Hu Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. Retrieved from: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/caroline-hu/review/> (last accessed: 19.03.2025) [in English].

[16] Shevchuk, K. (2022). Deconstruction in Collections of Ukrainian Designers: Specific Characteristics and Ways of Interpretation. *Visnik Harkivs'koi derzavnoi akademii dizajnu i mistectv*, 1, 39–47. <https://doi.org/10.33625/visnik2022.01.039> [in English].

[17] Stannard, C.R., Lansdell, L., & Lindrew, S. (2024). Application of experimental patternmaking to increase utilisation and creative potential of American alligator leather. *International Journal of Fashion Design, Technology and Education*, 17 (3), 420–429. <https://doi.org/10.1080/17543266.2024.2329177> [in English].

[18] WWD. Stella McCartney Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *WWD*. Retrieved from: <https://wwd.com/runway/spring-2025/paris/stella-mccartney/review/> (last accessed: 19.03.2025) [in English].

[19] Victoria Beckham. Victoria Beckham Spring 2025 Ready-to-Wear Collection. *Victoria Beckham Official Website*. Retrieved from: <https://www.victoriabeckham.com/pages/spring-summer-2025-discover-the-collection> (last accessed: 03.03.2025) [in English].

[20] Zecchetto, S., Lorenzi, M., & Mele, G. (2021). Geometrical and fashion, the case of Iris van Herpen. In P. Magnaghi-Delfino, G. Mele, & T. Norando (Eds.), *Faces of geometry* (Vol. 172, pp. 179–192). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-63702-6_14 [in English].

ABSTRACT

Serbin O., Pashkevych K. Current trends in creative clothing modeling in the collections of modern designers.

Purpose. The purpose is to study the modeling techniques and tools used by designers of world-famous Fashion houses when designing seasonal clothing collections; to establish how designers combine different modeling techniques when developing new clothing models.

Methodology. The article uses a systematic approach and general scientific methods of analysis when working with the objects of study, including: artistic and compositional, visual-analytical methods, interpretation method, methods of selection and analysis, comparative method and systematization of the results.

Results. The article analyzes the clothing collections of the spring-summer season 2025, demonstrated by designers of world-famous Fashion houses and brands during Paris Fashion Week. The collections are analyzed, the models in which are designed using the techniques and means of constructive, creative modeling and shaping of clothing. On the basis of a comprehensive analysis of the models of collections, their volumetric and silhouette forms, proportional and compositional solutions and other characteristics, the methods and means of modeling are distinguished, the principles of combining the applied modeling techniques are clarified. In the collections of clothing models, constructive modeling techniques, such as darts manipulating, building reliefs and undercuts, expanding parts of parts, and others are clearly separated, creating separate model features of clothing, in others, they are the basis for the application of techniques and methods of creative modeling or have become an integral part, the initial stage of a certain creative modeling technique. It has been determined that the techniques of constructive and creative modeling are closely interrelated, affect the final result, are combined, forming new forms, designs, etc.

Scientific novelty. The scientific novelty lies in the definition of techniques and means of constructive and creative modeling in the models of modern collections, which makes it possible to establish modern trends in modeling and shaping of clothing.

Practical relevance. The obtained results of the study can be used for further research of modern methods and techniques of modeling and shaping of clothes; used by fashion designers in the development of new collections of clothes; can be integrated as theoretical and practical material into the curricula of educational institutions for the training of fashion designers.

Keywords: design and modeling of clothes, shaping of clothes, modeling techniques, clothing design, clothing brand, fashion, style, cut, Fashion house, fashion industry.

AUTHOR'S NOTE:

Serbin Olehoslav, Postgraduate Student at the Department of Art and Fashion Design, Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, Ukraine, e-mail: olegoslav15@gmail.com, orcid: 0000-0003-2326-3578.

Pashkevich Kalina, Doctor of Technical Sciences, Professor, Dean of the Faculty of Design, Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, Ukraine, e-mail: pashkevich.kl@knuetd.com.ua, orcid: 0000-0001-6760-3728.

Стаття подана до редакції 07.07.2025 р.

Стаття прийнята до опублікування 30.08.2025 р.

Стаття опублікована 30.10.2025 р.